

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

خلاصه دومین سند چارچوب ملی صلح و
انکشاف افغانستان
۲۰۲۱-۲۰۲۵ (ANPDF II)

۱. معرفی

شکل دهی اساسات برای صلح پایدار

با داخل شدن به نیمه دوم دهه تحول، ما آجندای خود برای از بین بردن فقر، انکشاف افغانستان به عنوان یک اقتصاد خودکفا، تولیدی و وصل به منطقه و جهان، سرمایه گذاری بالای نهادهای قوی شهروندمحور دولتی، پیشبرد برنامه ها به منظور رسیده گی به خطرات ناشی از کووید-۱۹ را ادامه میدهم. در عمق دیدگاه ما این اصل قرار دارد که دولت باید به خواسته های شهروندان اش به ویژه زنان و قشر آسیب پذیر جامعه، بصورت مستقیم، حسابده و به شکل شفاف پاسخگو باشد.

با تکیه بر دستاوردهای اولین سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (۲۰۱۷-۲۰۲۱)، دومین سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF II) برنامه ما برای دستیابی به خودکفایی و افزایش رفاه مردم طرح شده است. این سند اولویت های میان مدت و دراز مدت انکشافی ما را توضیح نموده و به سه هدف گسترده که آوردن صلح، دولت سازی و ایجاد بازار بوده استوار میباشد.

۲. پیشرفت ها از ۲۰۲۱-۲۰۱۷

با وجود مشکلات امنیتی و چالش های متعدد بعد از انتقال رهبری امنیتی در سال ۲۰۱۴، حکومت وحدت ملی اصلاحات بنیادی را روی دست گرفت. استراتژی خودکفائی سال ۲۰۱۴ افغانستان (تحقق خودکفائی) و چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) سال ۲۰۱۷ دیدگاه توسعه ای و مشارکت ما را با جامعه جهانی تشریح و ترسیم نمود. بودجه ملی به هدف اینکه وسیله مؤثر برای برنامه ریزی و اجرای دیدگاه دولت مبدل شود، اصلاح گردید. وزارتخانه های کلیدی در روند تدوین و ساده سازی برنامه های توسعه ای ملی کار های مؤثر انجام دادند. هچنان کار های مثمر را در راستای سنجش استراتژی یک درست مصارف، بهتر سازی پروسه تدارکات برنامه ها و تنظیم پایب لاین سرمایه گذاری از طریق وجوه داخل و خارج از بودجه ملی انجام داده ایم. ما به انجام مسئولانه تعهدات خویش بعد از سال ۲۰۱۴ در چهارچوب مسئولیت پذیری متقابل خودکفائی سال ۲۰۱۴-۲۰۱۸ و چارچوب فعلی پاسخگویی متقابل ژنو ۲۰۱۹-۲۰۲۰ ادامه داده ایم. معرفی و تطبیق اصلاحات چشمگیر در بودجه، تدوین، تصویب و ترویج بیش از ۴۰۰ قانون و مقرر جهت تقویت حاکمیت قانون، معرفی اصلاحات آموزشی برای حمایت از توسعه سرمایه بشری، و ارائه اصلاحات جامع امنیتی جهت حصول اطمینان از تحویل تجهیزات، تغذیه و مدیریت درست در بخش امنیتی جمعی دیگری از دستاوردهای ما می باشد. ما به موفقیت اصلاحات تشویقی پیشنهاد شده از سوی نهاد های معتبر جهانی را تطبیق نمودیم: به گونه مثال تکمیل نمودن تعهدات برنامه های تشویقی بانک جهانی که منجر به پرداخت های مالی بالغ بر ۷۰۰ میلیون دالر امریکایی و برنامه دولت سازی اتحادیه اروپا که منجر به پرداخت ۹۷,۵ میلیون یورو به دولت افغانستان گردیده است.

۳. دورنما: حرکت به پیش (۲۰۲۱-۲۰۲۵)

۳.۱ دورنما صلح و امنیت:

دور نمای امنیتی آینده نظر به دوره های گذشته که با توجه به موجودیت درگیری های متداوم فرض میشد، متفاوت است. ما امیدواریم که با آغاز مذاکرات بین الافغانی آتش بس دائمی برقرارشود و مردم افغانستان و جهان از ثمره صلح مستفید شوند. در صورت وقوع این سناریو، انرژی و سرمایه های جمعی مردم افغانستان به سمت ایجاد یک آینده مشترک برای همه مردم سوق داده خواهد شد.

۳.۲ فقر و دورنما اجتماعی - اقتصادی

کووید ۱۹ فقر ساختاری را عمیق تر ساخته و تعداد زیادی از مردم را در فقر وضعیتی فرو برده است. طبقه های که در معرض خطر ساختاری قرار دارند شامل عودت کنندگان، بیجا شدگان داخلی، معلولان، خانواده های تحت سرپرستی زنان و بیوه ها، اطفال سوء تغذی، زنان و سالمندان، کوچی ها و بی کاران مزمن و کمکاران می باشند. برنامه های ملی موجود برای ارائه کمک مستقیم به فقرا، با توجه ویژه به افراد بسیار فقیر، بازبینی شده است.

۳.۳ چشم انداز اقتصادی و مالی

وضعیت مالی افغانستان طی چند سال گذشته رو به بهبود بوده است. با این حال تأثیرات منفی کووید ۱۹ بر اقتصاد و تلاشهای افغانستان در راستای نایل آمدن به خود کفایی تأثیرات منفی قابل توجهی گذاشت. در کوتاه مدت، بهبود و بازگشت به وضعیت ماقبل کووید ۱۹ از اولویت های عاجل حکومت است. ما برنامه های موجود را بازنگری نموده، پروژه های غیر قابل تطبیق را متوقف کرده و تمامی منابع موجود-داخل یا خارج بودجه را جهت تامین نیازهای شهروندان به کار می بریم. برعلاوه، کاهش در فعالیت های اقتصادی ناشی از پاندمی کرونا بر تلاش افغانستان جهت بلند بردن عواید خود به منظور تمویل هزینه ها تأثیر منفی قابل توجهی گذاشته است. با توجه به این چالش ها، در کوتاه مدت الی میان مدت، افغانستان قادر نخواهد بود تا نیازهای بودجوی و مالی خود را به تنهایی از منابع عواید داخلی تأمین نماید. در میان مدت پس از این که افغانستان از چالش کووید ۱۹ مؤفّقانه بیرون شود، حصول و ازدیاد عواید داخلی ادامه خواهد یافت، ولی با آن هم افغانستان به کمک های بین المللی نیاز خواهد داشت.

۴. اولویت های انکشافی برای سال های ۲۰۲۱-۲۰۲۵

۴.۱ برنامه ریزی توسعه ای و تطبیق راهکار ها

۴.۱.۱ شیوه کار:

روش برنامه ریزی و تطبیق راهکار های انکشافی و توسعه ای که مطابق نخستین چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان تنظیم شده است، ادامه خواهد یافت. کابینه افغانستان و شوراهای عالی به نقش محوری خود در تنظیم رهنمودهای استراتژیک، تصویب پالیسی ها، طرز العمل ها و پلان های چند ساله ادامه خواهند داد. دولت در پروسه تهیه و ترتیب بودجه ملی منابع را جهت تمویل برنامه های دارای اولویت ملی تخصیص داده و وزارت خانه ها مسئول تطبیق برنامه ها میباشند. وزارت خانه ها به طور منظم پیشرفت تطبیق برنامه ها را بررسی نموده و به شورای مربوطه و کابینه گزارش می دهند.

۴.۱.۲ برنامه های دارای اولویت ملی:

هدف برنامه های دارای اولویت ملی حصول اطمینان از اینکه دولت وظایف اساسی خویش در برابر شهروندان و بازار کار کشور را انجام میدهد، میباشد. برنامه های دارای اولویت ملی برنامه های هدفمند و مبتنی بر نتایج اند که وزارت خانه ها و ادارات را به سمت حل مشکلات عمده به سطح پالیسی و بدست آوردن اهداف عمده انکشافی و توسعه ای به صورت دسته جمعی سوق میدهد.

۴.۱.۳ بودجه ملی:

بودجه ملی وسیله اصلی تطبیق و پلانگذاری حکومت است. منحصراً بخشی از اصلاحات بودجوی، ما از یک بودجه مبتنی بر مصرف به یک بودجه نتیجه محور گذار نمودیم. ما همچنان پروژه ها را بررسی و پروژه های غیرعملی و کم اولویت را حذف و بودجه آینده نگر را معرفی نموده ایم.

۴.۲ بررسی اجمالی اولویت های توسعه ای:

هدف ما داشتن یک حکومت خودکفا که برای شهروندان اش خدمات اساسی ارائه نماید، می باشد. بنابراین حکومت در نظر دارد تا در آینده نزدیک منابع موجود را در برنامه های کوتاه مدت مبارزه با ویروس کرونا بازنگری و تنظیم نماید. در میان مدت، حکومت یک استراتژی رشد سریع السیر و خطی را دنبال می نماید.

۴.۳ مبارزه با بیماری همه گیر کووید ۱۹:

حکومت جدی بودن بیماری همه گیر کووید ۱۹ را به سرعت شناسایی کرده و مسیر احتمالی این بیماری را در پنج مرحله (تصدیق، انتشار، فلاکت، امدادسانی و بهبودی) ترسیم نموده و یک پاسخ همه شمول را ترتیب نمود که طی آن صلاحیت های بی سابقه به وزارت صحت عامه و والی ها واگذار شده است.

اولویت های کوتاه مدت و میان مدت حکومت، ادامه پاسخگویی به ضربه های بیماری کووید است که آسیب پذیرترین طبقه از شهروندان ما به آنها مواجه هستند. دولت در حال ایجاد یک صندوق کمک رسانی اضطراری است که تقریباً برای مدت دو ماه میتواند فامیل ها را کمک کند. اهداف ملی ما در زمینه ارائه خدمات صحتی و امنیت انسانی در طول شیوع کووید ۱۹ و اهداف امدادسانی و بهبودی از طریق بسته های تشویقی برای بازار و بخش خصوصی با اصلاح و احیای برنامه های ملی دارای اولویت موجود، تحقق میابد.

۴.۴ ایجاد بازار

برنامه ایجاد بازار از سرمایه های طبیعی، بشری، مالی، نهادی، علمی، فرهنگی و سیاسی تأمین خواهد شد. یکی از اهداف برنامه های ایجاد بازار این است که از فرار سرمایه از افغانستان جلوگیری نموده و آنها را به سمت انتخاب های استراتژیک خوبتر در داخل کشور سوق دهد.

هدف نهایی ایجاد شغل و مؤثریت سرمایه گذاری در سکتور های کلیدی در بخش های که ما دارای مزیت رقابتی هستیم میباشد. در حال حاضر این بخش ها شامل میوه های خشک و جلعوزه، سنگ مرمر، ترانزیت انتقال انرژی، سنگهای قیمتی، مواد معدنی کمیاب طبیعی و لیتوم، پویایی مراکز شهری، دیجیتالی شدن سیستم ها و پایداری اقتصاد بزرگ در مقایسه با سایر کشورهای منطقه است. ساحات و برنامه های اساسی سرمایه گذاری قرار ذیل اند:

برنامه تجارت و ترانزیت (۲۰۲۰-۲۰۲۵)، برنامه سکتور اولیه (۲۰۲۵-۲۰۱۸) شامل برنامه اصلاحات استراتژیک معادن (۲۰۱۸-۲۰۲۵)، دیجیتالی سازی و انکشاف مخابرات، برنامه حمایت صنایع (۲۰۲۵-۲۰۲۱)، برنامه انکشاف شهری، برنامه متمرکز بر توانمندسازی اقتصادی زنان (WEE) (۲۰۱۷-۲۰۲۷).

۴.۵ دولت سازی

موفقیت ما در ایجاد بازار بصورت مستقیم به کامیابی ما در دولت سازی ارتباط دارد. به منظور ایجاد یک محیط مناسب برای متشبین و فراهم آوری بستر رشد آنها، غلبه بر چالش های موجود و مبارزه با فساد نیاز است. تلاش های دیگر دولت سازی عبارتند از: مبارزه با فساد، تقویت حکومتمداری محلی، بهبود سیستم های مدیریت مالی عامه، تقویت برنامه حکومتمداری موثر، تجدید برنامه ملی انکشاف منابع بشری، گسترش برنامه ملی میثاق شهروندی و برنامه حمایت از تطبیق.

۴.۶ صلح سازی

صلح یکی از اولویت اصلی ما است. آوردن صلح به برنامه ها جهت هماهنگ کردن گفتگوها، نیروی های امنیتی و دفاعی که جانب مقابل را وارد به انجام مذاکرات کند، و تامین عدالت ضرورت دارد. وزارت دولت در امور صلح، شورای عالی مصالحه و سایر شرکاء باید در همه عرصه های این روند دخیل باشند.

حداقل بالای شش مورد اساسی کار صورت گیرد تا صلح پایدار داشته باشیم. این شش مورد عبارت اند از: (۱) - ادغام جنگجویان طالبان و خانواده های شان (۲) - بازگشت مجدد مهاجرین افغانستان از ایران و پاکستان (۳) - اسکان مجدد بیجا شده گان داخلی و معلولین (۴) - گفتگوی ملی از سطح قریه جات تا سطح ملی برای التیام بخشی به درد های پس از جنگ و داشتن دیدگاه مشترک در مورد آینده ، تقویت تعهد به حل و فصل منازعات از راه های قانونی و سیاسی (۵) - انکشاف متوازن با تمرکز خاص بر مناطق آسیب دیده از جنگ (۶) - رسمی سازی اقتصاد غیررسمی، با توجه خاص به حل مناقشات ارضی، ایجاد حقوق مالکیت و ارائه بدیل های مؤثر قانونی به اقتصاد غیر قانونی، به ویژه تولید، پروسس و قاچاق مواد مخدر.

برای رسیدن به صلح پایدار به بعضی از پروگرام ها و اصلاحات اساسی نیاز است که قرار ذیل اند: حاکمیت قانون و اصلاح سکتور قضایی، برنامه اولویت ملی برای سکتور امنیت و برنامه حمایت از صلح و مصالحه.

۵. ایجاد مشارکت پاسخگویی متقابل برای آینده

افغانستان و شرکای انکشافی اش اهداف مشترکی را برای توسعه افغانستان دنبال میکنند که عبارتند از: گذر از حالت شکننده گی، پایان جنگ های فعلی، رهایی از وابسته گی به کمک ها و نهایتاً نایل آمدن به یک افغانستان خودکفا.

با در نظر داشت دورنمای پنج سال آینده، دولت و مردم افغانستان مشتاقانه منتظر ایجاد و ارائه یک چارچوب واحد ملی در مشارکت با تمویل کننده گان و شرکای بین المللی هستند.

تمویل کننده گان نقش مهمی را در هماهنگی و انسجام کمک ها در راستای اولویت های ملی، کاهش چندپارچه گی برنامه ها و فعالیت های موازی، استفاده از منابع مالی و بودجوی مشروط بر عملی شدن تعهدات و سوق دهی آنها بسوی اهداف و اجراآت، و حسابدهی بهتر را بازی میکنند. بحث های سکتوری آزمایشی به منظور هماهنگی، انسجام و تشریک مساعی هر چه بهتر با تمویل کننده گان در سکتور های معارف، صحت، زراعت، عدلی و حکومتمداری محلی در سال ۲۰۱۹ میلادی به راه انداخته شده و الی اکنون ادامه دارد.

دورنمای استراتژیک در چارچوب جدید این است که با سرمایه گذاری در سکتور خصوصی زمینه اشتغال زایی فراهم شود و به تدریج سرمایه گذاری های سکتور خصوصی جاگزین کمک های خارجی شود. بعد از نتیجه دادن اصلاحات و تحقق تلاش ها برای

صلح، معقول خواهد بود تا انتظار برود که افغانستان به سوی خودکفایی در حرکت بوده و به کمک های جهانی کمتر نیاز باشد. سایر کوشش ها در این عرصه شامل موارد ذیل اند: بررسی برنامه ها / پروژه های تمویل کنندگان، توسعه ابزار مشارکت، مشروط بودن و ایجاد میکانیزم های حسابدگی متقابل.

۶. برنامه ریزی سناریو های مالی

۶.۱ پیش بینی ها با در نظر داشت سال مبدا

پیش بینی های سال مبدا در این سند منعکس کننده حالتی است که وضعیت مالی موجود مستحکم می باشد. براساس این سناریو مالی، خشونت ها بگونه اندکی کاهش میابد که این منجر به افزایش در رشد اقتصادی تا حدود ۲,۹٪ در سال و افزایش جمع آوری عواید و کاهش هزینه های امنیتی نیز میگردد. اثرات کووید ۱۹ منجر به افزایش مؤقتی در مصارف غیرنظامی میشود که پس از آن به نسبت رشد جمعیت مصارف نیز افزایش میابد. کاهش کمک های خارجی و دسترسی محدود به کمک های بلاعوض، فضای مالی سرمایه گذاری را که منجر به رشد و تحکیم دستاوردهای صلح میشود، محدود میکند.

۶.۲ پیش بینی سناریو های دیگر

۶.۲.۱ پیش بینی وضعیت معکوس

وضعیت معکوس پیش بینی شده نشان دهنده تداوم تأثیرات منفی کووید ۱۹ و محدودیت فضای مالی با افزایش خشونت ها و کاهش کمک های خارجی می باشد. با در نظر داشت این حالت مالی خشونت ها به مرور زمان شدت یافته و موجب کاهش رشد اقتصادی (۲ درصدی سالانه)، افزایش فقر همراه با ازدیاد نفوس (در حالیکه تولید ناخالص داخلی از ۵۴۲ دالر در سال ۲۰۱۸ به ۴۶۷ دالر در سال ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت) و جمع آوری محدود عواید میشود.

بسته های مصرفی ملکی همواره با افزایش مصارف امنیتی، کاهش کمک تمویل کنندگان بعد از سال ۲۰۲۱ و کاهش انسجام عواید داخلی، تمرکز ابتدایی بالای پاسخ دهی و بهبود کووید ۱۹ با امکانات محدود جهت عرضه خدمات عامه و سرمایه گذاری بمنظور کسب رشد و عواید در آینده محدود میشود.

۶.۲.۱ پیش بینی وضعیت صعودی

وضعیت صعودی پیش بینی شده در این سند بر مبنی حالتی که توافق صلح میان دولت و گروه های مخالف صورت گرفته و سرمایه گذاری های عمده در بخش های کلیدی، که منجر به رشد اقتصادی گسترده و خودکفایی می شود، طرح شده است.

بر اساس این سناریوی مالی، اصلاحات و سرمایه گذاری قابل توجهی سود سهام زیادی را برای بسیج درآمد مالیاتی و غیر مالیاتی پرداخت میکند. هزینه های امنیتی در طول زمان کاهش می یابد، اما هزینه ها برای تحکیم صلح (جمعاً ۲,۵-۱,۵ میلیارد دالر بین ۲۰۲۱ و ۲۰۲۴) و سرمایه گذاری های بیشتر برای تسهیل رشد (جمعاً ۳۰۰ میلیون دالر در سال بین ۲۰۲۱ و ۲۰۲۴) تمام مصارف را در میان مدت افزایش میدهد.

اما با اثرات محدود از بحران کووید ۱۹ و حمایت تمویل کننده گان از طریق تأمین مالی در بودجه (در حدود ۱۰ فیصد از تولید ناخالص داخلی)، مصارف ملکی وابسته به محرک رشد و توسعه بهبود معیشت در دراز مدت می باشد.

